

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ 9^η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΩΝ 2023

22 Οκτωβρίου 2023

Καρδιές φλεγόμενες, πόδια σε πορεία (πρβλ Λκ 24,13-35)

Αγαπητοί αδελφοί και αδελφές!

Για τη φετινή Παγκόσμια Ημέρα Ιεραποστολών επέλεξα ένα θέμα εμπνεόμενο από την ιστορία των μαθητών της Εμμαούς, στο Ευαγγέλιο κατά Λουκά (πρβλ. 24,13-35): «Καρδιές φλεγόμενες, πόδια σε πορεία». Αυτοί οι δύο μαθητές ήταν μπερδεμένοι και απογοητευμένοι, αλλά η συνάντηση με τον Χριστό κατά τον Λόγο και τον τεμαχισμένο άρτο πυροδότησε μέσα τους τον ενθουσιασμό για να πορευτούν ξανά προς την Ιερουσαλήμ και να διακηρύξουν ότι ο Κύριος είχε πραγματικά αναστηθεί. Στην αφήγηση του Ευαγγελίου, αντιλαμβανόμαστε τη μεταμόρφωση των μαθητών από κάποιες αποκαλυπτικές εικόνες: καρδιές που φλέγονται για τις Γραφές που εξηγεί ο Ιησούς, μάτια που ανοίγονται και τον αναγνωρίζουν και, ως αποκορύφωμα, πόδια σε πορεία. Διαλογιζόμενοι αυτές τις τρεις εικόνες οι οποίες σκιαγραφούν το δρομολόγιο των ιεραποστόλων μαθητών, μπορούμε να ανανεώσουμε τον ζήλο μας για ευαγγελισμό στον σημερινό κόσμο.

1. Φλεγόμενες καρδιές «όταν μας εξηγούσε τις Γραφές». Ο Λόγος του Θεού φωτίζει και μεταμορφώνει την καρδιά κατά την ιεραποστολή.

Στον δρόμο από την Ιερουσαλήμ προς την Εμμαούς, οι καρδιές των δύο μαθητών ήταν λυπημένες - όπως φάνηκε από τα πρόσωπά τους - εξαιτίας του θανάτου του Ιησού, στον οποίο είχαν πιστέψει (πρβλ. εδ. 17). Μπροστά στην αποτυχία του εσταυρωμένου Διδασκάλου, η ελπίδα τους ότι αυτός ήταν ο Μεσσίας κατέρρευσε (πρβλ. εδ. 21).

Και ιδού, «ενώ μιλούσαν και συζητούσαν, ο ίδιος ο Ιησούς τους πλησίασε και προχώρουσε μαζί τους» (εδ. 15). Όπως στην αρχή της κλήσης των μαθητών, και τώρα επίσης που τα έχουν χαμένα, ο Κύριος παίρνει την πρωτοβουλία να πλησιάσει τους μαθητές του και να περπατήσει δίπλα τους. Μέσα στο μεγάλο του έλεος, δεν κουράζεται ποτέ να είναι μαζί μας, παρά τα ελαττώματα, τις αμφιβολίες, τις αδυναμίες μας, παρά τη θλίψη και την απαισιοδοξία που μας οδηγεί να γίνουμε «ανόητοι και αργοί στην καρδιά» (εδ. 25), ολιγόπιστοι άνθρωποι.

Σήμερα όπως και τότε, ο αναστημένος Κύριος είναι κοντά στους ιεραποστόλους μαθητές του και περπατά δίπλα τους, ειδικά όταν αισθάνονται χαμένοι, αποθαρρημένοι, φοβισμένοι εμπρός στο μυστήριο της ανομίας που τους περιβάλλει και θέλει να τους πνίξει. Επομένως, "ας μην επιτρέψουμε να μας κλέψουν την ελπίδα!" (Αποστολική Παραίνεση *Η χαρά του Ευαγγελίου*, 86). Ο Κύριος είναι μεγαλύτερος από τα προβλήματά μας, κυρίως όταν τα συναντάμε κατά το κήρυγμα του Ευαγγελίου προς τον κόσμο, γιατί αυτή η αποστολή, τελικά, είναι δική του και εμείς είμαστε απλώς ταπεινοί συνεργάτες του, «άχρηστοι δούλοι» (πρβλ. Λκ. 17. 10).

Εκφράζω την εν Χριστώ εγγύτητά μου σε όλους τους ιεραποστόλους του κόσμου, ιδιαίτερα σε όσους περνούν μια δύσκολη στιγμή: ο αναστημένος Κύριος, αγαπητοί φίλοι, είναι πάντα μαζί σας και βλέπει τη γενναιοδωρία σας και τις θυσίες σας για την αποστολή του ευαγγελισμού σε απομακρυσμένα μέρη. Δεν είναι όλες οι μέρες της ζωής ηλιόλουστες, αλλά ας θυμόμαστε πάντα τα λόγια του Κυρίου Ιησού προς τους φίλους του πριν από το Πάθος: «Στον κόσμο, θα έχετε θλίψη. Αλλά έχετε θάρρος, επειδή εγώ έχω νικήσει τον κόσμο» (Ιω. 16,33).

Αφού άκουσε τους δύο μαθητές στον δρόμο για την Εμμαούς, ο αναστημένος Ιησούς «αρχίζοντας από τον Μωυσή και όλους τους προφήτες, τους ερμήνευσε όλα εκείνα που ανέφεραν οι

Γραφές σχετικά μ' αυτόν» (Λκ 24,27). Και οι καρδιές των μαθητών ζεστάθηκαν, όπως θα εκμυστηρευτούν επιτέλους ο ένας στον άλλο: «Η καρδιά μας δεν φλεγόταν μέσα μας όταν στο δρόμο μας μιλούσε, καθώς μας ερμήνευε τις Γραφές;» (εδ. 32). Στην πραγματικότητα, ο Ιησούς είναι ο ζωντανός Λόγος, που μόνος του μπορεί να ζεστάνει, να φωτίσει και να μεταμορφώσει την καρδιά.

Έτσι κατανοούμε καλύτερα τη διαβεβαίωση του Αγίου Ιερωνύμου: «Το να αγνοεί κανείς τις Γραφές σημαίνει να αγνοεί τον Χριστό» (Στον Ησ. Πρόλογος). «Χωρίς τον Κύριο που μας εισάγει είναι αδύνατο να κατανοήσουμε την Αγία Γραφή σε βάθος, αλλά το αντίθετο ισχύει εξίσου: χωρίς την Αγία Γραφή τα γεγονότα της αποστολής του Ιησού και της Εκκλησίας του στον κόσμο παραμένουν ανεξήγητα» (Απ. Επιστολή Μ.Ρ. *Aperuit illis*, 1). Επομένως, η γνώση της Γραφής είναι σημαντική για τη ζωή του χριστιανού, και ακόμη περισσότερο για τη διακήρυξη του Χριστού και του Ευαγγελίου του. Διαφορετικά, τι μεταβιβάζετε στους άλλους, αν όχι τις δικές σας ιδέες και έργα; Και μπορεί μια κρύα καρδιά να κάνει τις καρδιές των άλλων να φλογιστούν;

Ας αφευθούμε λοιπόν να μας συνοδεύει πάντα ο αναστημένος Κύριος που μας εξηγεί το νόημα των Γραφών. Ας κάνει τις καρδιές μας να φλογιστούν, να μας φωτίσει και να μας μεταμορφώσει, ώστε να διακηρύττουμε το μυστήριο της σωτηρίας του στον κόσμο με τη δύναμη και τη σοφία που προέρχονται από το Πνεύμα του.

2. Μάτια που «άνοιξαν και τον αναγνώρισαν» στον τεμαχισμό του άρτου. Ο Ιησούς στην Ευχαριστία είναι το αποκορύφωμα και η πηγή της ιεραποστολής.

Οι καρδιές που φλέγονταν για τον Λόγο του Θεού ώθησαν τους μαθητές της Εμμαούς να ζητήσουν από τον μυστηριώδη Οδοιπόρο να μείνει μαζί τους το βράδυ. Και, γύρω από το τραπέζι, τα μάτια τους άνοιξαν και Τον αναγνώρισαν όταν τεμάχισε τον άρτο. Το βασικό στοιχείο που ανοίγει τα μάτια των μαθητών είναι η σειρά των ενεργειών που έκανε ο Ιησούς: παίρνοντας τον άρτο, τον ευλόγησε, τον τεμάχισε και τους τον έδωσε. Είναι οι συνηθισμένες χειρονομίες ενός Εβραίου οικογενειάρχη, αλλά, εδώ εκτελούνται από τον Ιησού Χριστό με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος και ανανεώνουν για τους δύο συνδαιτημόνες το σημείο του πολλαπλασιασμού των άρτων και κυρίως αυτό της Θείας Ευχαριστίας, το μυστήριο της σταυρικής θυσίας. Αλλά ακριβώς τη στιγμή που αναγνωρίζουν τον Ιησού στον τεμαχισμό του άρτου, «εκείνος έγινε άφαντος» (Λκ 24,31). Το γεγονός αυτό μας κάνει να κατανοήσουμε μια ουσιαστική πραγματικότητα της πίστεώς μας: ο Χριστός που τεμαχίζει τον άρτο γίνεται τώρα ο τεμαχισμένος άρτος, που μοιράζεται με τους μαθητές και επομένως καταναλώνεται από αυτούς. Έγινε αόρατος, γιατί τώρα έχει μπει στις καρδιές των μαθητών για να τις κάνει να φλογιστούν ακόμα περισσότερο, παρακινώντας τους να ξαναρχίσουν την πορεία τους χωρίς καθυστέρηση για να μεταδώσουν σε όλους τη μοναδική εμπειρία της συνάντησης με τον Αναστημένο! Έτσι ο αναστημένος Χριστός είναι αυτός που τεμαχίζει τον άρτο και ταυτόχρονα είναι ο άρτος που τεμαχίζεται για εμάς. Και επομένως κάθε ιεραπόστολος μαθητής καλείται να γίνει, όπως ο Ιησούς και μέσα σε Αυτόν, χάρη στην ενέργεια του Αγίου Πνεύματος, αυτός-που-τεμαχίζει-τον-άρτο και αυτός-που-είναι-ο-τεμαχισμένος-άρτος για τον κόσμο.

Από αυτή την άποψη, πρέπει να θυμόμαστε ότι ένας απλός τεμαχισμός του υλικού άρτου με τους πεινασμένους στο όνομα του Χριστού είναι ήδη μια χριστιανική ιεραποστολική πράξη. Πολύ περισσότερο ακόμα ο τεμαχισμός του ευχαριστιακού άρτου που είναι ο ίδιος ο Χριστός είναι η κατ'εξοχήν ιεραποστολική δράση, γιατί η Ευχαριστία είναι η πηγή και η κορυφή της ζωής και της αποστολής της Εκκλησίας.

Το υπενθύμισε ο Πάπας Βενέδικτος 16^{ος}: «Δεν μπορούμε να κρατάμε για τον εαυτό μας την αγάπη που εορτάζουμε στο Μυστήριο [της Ευχαριστίας]. Από τη φύση της ζητά να κοινοποιηθεί σε όλους. Αυτό που έχει ανάγκη ο κόσμος είναι η αγάπη του Θεού, είναι να συναντήσει τον Χριστό και να πιστέψει σε αυτόν. Γι' αυτό η Θεία Ευχαριστία δεν είναι μόνο η πηγή και η κορυφή της ζωής της Εκκλησίας: είναι επίσης της αποστολής της: «Μια αυθεντικά Ευχαριστιακή Εκκλησία είναι μια Ιεραποστολική Εκκλησία»» (Αποστολική Παραίνεση *Sacramentum Caritatis*, 84).

Για να καρποφορήσουμε πρέπει να παραμείνουμε ενωμένοι μαζί Του (πρβλ. Ιω. 15,4-9). Και αυτή η ένωση επιτυγχάνεται με την καθημερινή προσευχή, ιδιαίτερα με την προσκύνηση του Αγιοτάτου Μυστηρίου, με τη σιωπή στην παρουσία του Κυρίου, που παραμένει μαζί μας στην Ευχαριστία. Καλλιεργώντας με αγάπη αυτή την κοινωνία με τον Χριστό, ο ιεραπόστολος μαθητής μπορεί να γίνει ένας μύστης στην πράξη. Είθε η καρδιά μας να λαχταρά πάντα τη συντροφιά του Ιησού, λαχταρώντας το διακαές αίτημα των μαθητών της Εμμαούς, ειδικά όταν είναι βράδυ: «Μείνε μαζί μας, Κύριε!». (πρβλ. Λκ 24,29).

3. Πόδια σε πορεία, με τη χαρά να διηγόμαστε τον Αναστημένο Χριστό. Η αιώνια νεότητα μιας Εκκλησίας που είναι πάντα σε έξοδο.

Αφού ανοίχθηκαν τα μάτια τους, αναγνωρίζοντας τον Ιησού στον «τεμαχισμό του άρτου», οι μαθητές «ξεκίνησαν χωρίς καθυστέρηση και επέστρεψαν στην Ιερουσαλήμ» (πρβλ. Λκ 24,33). Αυτή η βιαστική αναχώρηση για να μοιραστούν με άλλους τη χαρά της συνάντησης με τον Κύριο, δείχνει ότι «η χαρά του Ευαγγελίου πλημμυρίζει την καρδιά και όλη τη ζωή αυτών που συναντώνται με τον Ιησού Χριστό. Όσοι αφήνουν τον εαυτό τους να σωθεί από Αυτόν, ελευθερώνονται από την αμαρτία, από τη θλίψη, από το εσωτερικό κενό, από την απομόνωση. Με τον Ιησού Χριστό γεννιέται και αναγεννιέται πάντοτε η χαρά» (Αποστολική Παραίνεση *Η Χαρά του Ευαγγελίου*, 1). Δεν μπορεί να συναντήσει κανείς πραγματικά τον αναστημένο Ιησού χωρίς να φλέγεται από την επιθυμία να το πει σε όλους. Επομένως, ο πρώτος και κύριος πλούτος της ιεραποστολής είναι εκείνοι που έχουν αναγνωρίσει τον αναστημένο Χριστό, στις Γραφές και στην Ευχαριστία, και που φέρουν τη φλόγα του στις καρδιές τους και το φως του στα μάτια τους. Μπορούν να μαρτυρήσουν τη ζωή που δεν πεθαίνει ποτέ, ακόμα και στις πιο δύσκολες καταστάσεις και στις πιο σκοτεινές στιγμές.

Η εικόνα των «ποδιών σε πορεία» μας θυμίζει για άλλη μια φορά την αιώνια ισχύ της αποστολής προς τα έθνη, της αποστολής που έδωσε στην Εκκλησία ο αναστημένος Κύριος για να ευαγγελίσει κάθε άνθρωπο και κάθε λαό στα πέρατα της γης. Σήμερα περισσότερο από ποτέ η πληγωμένη ανθρωπότητα από τόσες αδικίες, διαιρέσεις και πολέμους, χρειάζεται την Καλή Αγγελία της εν Χριστώ ειρήνης και σωτηρίας. Δράττομαι λοιπόν αυτής της ευκαιρίας για να επαναλάβω ότι «όλοι έχουν το δικαίωμα να λάβουν το Ευαγγέλιο. Οι χριστιανοί έχουν το καθήκον να το αναγγέλλουν, χωρίς να αποκλείουν κανέναν, όχι σαν αυτόν που επιβάλλει μια νέα υποχρέωση, αλλά σαν αυτόν που μοιράζεται μια χαρά, δείχνει έναν ωραίο ορίζοντα, προσφέρει ένα λαχταριστό γεύμα» (ό.π., 14). Η ιεραποστολική μεταστροφή παραμένει ο κύριος στόχος που πρέπει να θέσουμε ως άτομα και ως κοινότητα, γιατί «η ιεραποστολική δράση είναι το πρότυπο κάθε έργου της Εκκλησίας» (ό.π., 15).

Όπως βεβαιώνει ο Απόστολος Παύλος, η αγάπη του Χριστού μας συναρπάζει και μας ωθεί (πρβλ. Β' Κορ. 5,14). Εδώ έχουμε να κάνουμε με τη διπλή αγάπη: αυτή του Χριστού για εμάς που καλεί, εμπνέει και διεγείρει την αγάπη μας γι' αυτόν. Και είναι αυτή η αγάπη που κάνει πάντα νέα την Εκκλησία σε έξοδο, με όλα τα μέλη της σε αποστολή για να κηρύξουν το Ευαγγέλιο του Χριστού, πεπεισμένοι ότι «πέθανε για χάρη όλων, ώστε αυτοί που ζουν, να μη ζουν πια για τους εαυτούς των, αλλά για εκείνον που πέθανε και αναστήθηκε για χάρη τους» (εδ. 15). Σε αυτό το ιεραποστολικό κίνημα όλοι μπορούν να συνεισφέρουν: με προσευχή και δράση, με προσφορές χρημάτων και ταιλαιπωριών, με τη δική τους μαρτυρία. Τα Ποντιφικά Ιεραποστολικά Έργα είναι το προνομιακό όργανο για την προώθηση αυτής της ιεραποστολικής συνεργασίας σε πνευματικό και υλικό επίπεδο. Για τον λόγο αυτόν, η συλλογή προσφορών την Παγκόσμια Ημέρα Ιεραποστολής είναι αφιερωμένη στο Ποντιφικό Έργο για τη Διάδοση της Πίστεως.

Το επειγόν της ιεραποστολικής δράσης της Εκκλησίας συνεπάγεται φυσικά μια σχέση ολοένα στενότερης ιεραποστολικής συνεργασίας όλων των μελών της σε κάθε επίπεδο. Αυτός είναι ένας ουσιαστικός στόχος του συνοδικής διαδρομής που πραγματοποιεί η Εκκλησία με τις λέξεις-κλειδιά *κοινωνία, συμμετοχή, αποστολή*. Αυτή η διαδρομή σίγουρα δεν είναι μια αναδίπλωση της Εκκλησίας στον εαυτό της, δεν είναι μια διαδικασία λαϊκής βολιδοσκόπησης για να αποφασίσει, όπως σε ένα κοινοβούλιο, τι να πιστεύει και να εφαρμόζει ή όχι σύμφωνα με τις ανθρώπινες προτιμήσεις. Είναι μάλλον η έναρξη μιας πορείας όπως εκείνη των μαθητών της Εμμαούς, ακούγοντας τον Αναστημένο Κύριο που έρχεται πάντα ανάμεσά μας για να μας εξηγήσει το νόημα των Γραφών και να τεμαχίσει

τον άρτο για εμάς, ώστε να μπορέσουμε να φέρουμε εις πέρας την αποστολή Του στον κόσμο με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος.

Όπως αυτοί οι δύο μαθητές διηγήθηκαν στους άλλους τι είχε συμβεί στη διάρκεια της πορείας (βλ. Λκ 24,35), έτσι και η αναγγελία μας θα είναι μια χαρούμενη αφήγηση για τον Χριστό τον Κύριο, τη ζωή του, το πάθος, τον θάνατο και την ανάστασή του, τα θαυμάσια έργα που η αγάπη του έχει πραγματοποιήσει στη ζωή μας.

Ξεκινάμε λοιπόν και πάλι, φωτισμένοι από τη συνάντηση με τον Αναστημένο και εμπυχωμένοι από το Πνεύμα του. Ας ξεκινήσουμε ξανά με φλεγόμενες καρδιές, ανοιχτά μάτια, πόδια σε πορεία, για να φλογίσουμε άλλες καρδιές με τον Λόγο του Θεού, να ανοίξουμε άλλα μάτια στον Ιησού-Ευχαριστία και να καλέσουμε όλους να περπατήσουμε μαζί στην οδό της ειρήνης και της σωτηρίας που ο Θεός εν Χριστώ δώρισε στην ανθρωπότητα.

Παναγία της πορείας, Μητέρα των ιεραποστόλων μαθητών του Χριστού και Βασίλισσα των ιεραποστολών, ικέτευε για μας!

Ρώμη, Άγιος Ιωάννης στο Λατερανό, 6 Ιανουαρίου 2023, Πανήγυρη των Θεοφανίων του Κυρίου.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ

Μετάφραση: Στανίσλαος Στουραϊτης